

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการจัดการศึกษา สิ่งที่สำคัญประการหนึ่งคือการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้เยาวชนแต่ละระดับการศึกษา ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน กล่าวคือ มีแนวทางการกำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ สาระการเรียนรู้มากน้อยแค่ไหน ควรได้รับการฝึกทักษะด้านใดและควรมีการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญหาอย่างไร จะเห็นได้ว่าปัจจัยสำคัญอันดับแรกที่จะให้ความมั่นใจได้ว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาตามที่มุ่งหวังไว้ก็คือหลักสูตร โดยเฉพาะเมื่อมีหลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียนแล้ว ยังเป็นที่หวังได้ว่าผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาจะได้รับการศึกษาในแนวเดียวกัน และถึงแม้ว่าในการปฏิบัติผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์แตกต่างกันบ้างแต่การจัดกระบวนการเรียนรู้ย่อมจะมุ่งสู่จุดหมายเดียวกัน

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญต่อการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นเสมือนแม่บทที่มีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษาทุกรูปแบบและทุกระบบการศึกษา ทั้งระดับชาติ และระดับสถานศึกษา การจัดการศึกษาทุกระดับจะต้องมีข้อกำหนดว่าผู้เรียนจะเรียนทำไม เรียนอะไร เรียนอย่างไร จะทราบได้อย่างไรว่าผู้เรียนบรรลุตามข้อกำหนดหรือไม่ นักการศึกษาเรียกข้อกำหนดดังกล่าวว่า หลักสูตร การจัดการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาจะไม่สัมฤทธิ์ผล หากไม่มีหลักสูตรเป็น โครงสร้างและเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา การที่จะพัฒนาคนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมจำเป็นจะต้องกำหนดแนวทางไว้ในหลักสูตร เพื่อจะได้พัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลตามที่สังคมต้องการ ดังนั้นในแต่ละครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาจะต้องมีหลักสูตรเป็นพื้นฐานหลักและเป็นแกนสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องทำความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาตามที่ได้กำหนดไว้ (ธงชัย ช่อพฤกษา, 2548 : 3-5)

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนับว่าเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งเพราะการศึกษาในระดับนี้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กรมวิชาการ, 2535 : 1) การศึกษาในระดับนี้สถานศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สำคัญที่สุด เนื่องจากภารกิจหลักของโรงเรียนคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและความต้องการของสังคม ดังนั้น การจัดการศึกษาที่จะให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายนั้นการบริหารโรงเรียนนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จดังกล่าว

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการดำเนินการวางแผน กำกับ จัดระบบการเรียน การสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้ประสบความสำเร็จได้อย่างมี ประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้บริหารนอกจากจะมีหน้าที่ในการบริหารด้าน วิชาการแล้วยังต้องเป็นผู้สนับสนุนหรือให้บริการงานการนำหลักสูตรไปใช้ (รุจิรี ภูสาระ. 2546 : 198) ได้แก่ การสนับสนุนการใช้งานหลักสูตร ซึ่งเกี่ยวข้องกับกำลังคนคือผู้สอน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การเพิ่มพูน ขวัญและกำลังใจ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การบริหารจัดการห้องสมุด จัดหา แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ภายนอกสถานศึกษา จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน จัดให้มีการประชุม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีอาคารสถานที่ ห้องเรียน เพื่อสนับสนุนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดสรรงบประมาณ ดังนั้น สรุปได้ว่าการบริหารหลักสูตรให้ประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นั้น ผู้บริหารจะต้องรู้จักวางแผนรองรับการนำหลักสูตรใหม่ไปใช้แทนหลักสูตรเก่า มีการ ประชาสัมพันธ์ให้ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ได้ทราบ ต้องเตรียมพัฒนาทักษะกระบวนการจัดการ เรียนการสอนให้สอดคล้องรองรับกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรใหม่ เตรียมความพร้อม กระบวนการให้คำแนะนำและแนะแนวการใช้หลักสูตร

การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและความเจริญก้าวหน้าทางด้านนวัตกรรม และเทคโนโลยี มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก การจัดการศึกษาจะต้องให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ที่จะมุ่งส่งเสริมและเสริมสร้างศักยภาพของคน ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และ สติปัญญาให้มีสุขภาพพลานามัย แข็งแรง มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการประกอบ อาชีพและปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง ในส่วนของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 27 ได้กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อและให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำ สารสำคัญของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญา ท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนสังคมและ ประเทศชาติ และมาตรา 28 ได้กำหนดให้หลักสูตรการศึกษาในระดับต่าง ๆ ต้องมีลักษณะ ที่หลากหลาย ทั้งนี้จะต้องจัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และให้สอดคล้องกับสภาพ ความต้องการของท้องถิ่น โดยมุ่งให้พัฒนาคุณภาพของชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมกับวัยและ ศักยภาพ ซึ่งสาระสำคัญของหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการและความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้

กระบวนการเรียนการสอนจัดได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนจึงมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นความจำเป็นพื้นฐานที่จะพัฒนาหลักสูตรที่มีมาตรฐานเพื่อเป็นตัวกำหนดคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน แนวคิดหลักของการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้คือการปรับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น โดยโรงเรียนสามารถกำหนดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างอิสระมากขึ้น ประกอบกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ก็จะต้องพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลได้อย่างมีระบบ โดยผู้เรียนสามารถทราบและเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร รวมทั้งการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจมีเป้าหมายและมีแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนและปฏิบัติงานได้ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพและมีการระดมสรรพกำลังที่มีอยู่มาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรอย่างเต็มที่ สถานศึกษาจะต้องจัดสาระของหลักสูตรได้อย่างสมบูรณ์และสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น สอดคล้องกับสภาพของสังคมและประเทศชาติได้อย่างแท้จริง จะต้องต้องมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแนวโน้ม ความต้องการ ปัญหาของชุมชนท้องถิ่น ประเทศชาติ รวมทั้งข้อมูลของสถานศึกษา หน่วยงานองค์กร สถาบันแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่มีอยู่อย่างครบถ้วนและเป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษา จัดทำสาระของหลักสูตรของสถานศึกษา กำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันได้แก่ กรอบความคิดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือกลุ่มวิชา คู่มือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เอกสารประกอบต่าง ๆ อย่างพอเพียงที่จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ได้ดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 ซึ่งใช้ครบทุกชั้น ในปีการศึกษา 2548 สถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนขึ้นเอง ซึ่งจะมีความหลากหลายในการจัดทำหลักสูตร อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษาเองจะต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรและผลการใช้หลักสูตรว่าเป็นไปตามจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางหรือไม่ และจากรายงานการคัดเลือกโรงเรียนแกนนำ กลุ่มโรงเรียนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของหน่วยศึกษานิเทศก์ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2545 : 1-3) สภาพปัญหาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าการ

สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางให้เป็นหลักสูตรท้องถิ่นได้ไม่ทั่วถึง การติดตามการใช้หลักสูตรทำได้ไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร ขาดการติดตามผลการเรียนการสอนของครู ตลอดจนขาดการจัดทำและใช้ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนางานวิชาการ มีการนำข้อมูลการวัดและประเมินผลไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ค่อนข้างน้อย และขาดการติดตามผลในการดำเนินการวัดและประเมินผลของครู รวมถึงสื่อนวัตกรรม และต้นแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

จากสภาพปัญหาดังกล่าวซึ่งผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา เห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอย่างจริงจังและครอบคลุมทุกภารกิจของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาและการปรับปรุงการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ให้เกิดประโยชน์และเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 เป็นแนวปฏิบัติที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปวางแผน ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพอันนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. หน่วยในการวิเคราะห์

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 450 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 207 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี และมอร์แกน (ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2548 : 51) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

3.2 ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของกรมวิชาการ (2544 : 4-6) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 24-29) และสมนึก ธาตุทอง (2548 : 266-277) ได้สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกันมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย รายละเอียดดังแสดงในภาพประกอบ 1

1. สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

- 1.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
- 1.2 การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.3 การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
- 1.4 การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
- 1.5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.6 การสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.7 การปรับปรุง พัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

2. ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

- 2.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
- 2.2 การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.3 การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
- 2.4 การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
- 2.5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.6 การสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.7 การปรับปรุง พัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนรวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคมและโลกได้อย่างมีความสุข

2. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการตั้งแต่การวางแผนการจัดทำ การนำไปใช้ ตลอดจนการประเมินผล ซึ่งครอบคลุมการดำเนินการทั้ง 7 ขั้นตอน ซึ่งวัดได้จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาจากการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ สภาพการบริหารหลักสูตรในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

3. สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการหรือการปฏิบัติการที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรทั้ง 7 ขั้นตอน คือ การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การปรับปรุง พัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งวัดได้จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ สภาพการบริหารหลักสูตรมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ดังนี้

3.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

3.2 การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายการจัดการศึกษา การกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำคำอธิบายรายวิชาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และการจัดทำแผนการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.3 การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการบริหารการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวางแผนการบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการวางแผนการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.4 การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรและทำความเข้าใจในเจตนารมณ์ของหลักสูตรให้ชัดเจน การศึกษาความต้องการของชุมชน หรือสังคม และผู้เรียน การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายใน เช่น การกำหนดครูเข้าสอนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ โดยคำนึงถึงขนาดและจำนวนนักเรียน การกำหนดการสอนของครูให้สอดคล้องกับมุ่งหมายของหลักสูตรและเลือกวิธีสอนที่เหมาะสม การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อชุมชนเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน

3.5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา

3.6 การสรุปผลการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสรุปผลการดำเนินงาน การรายงานผลการดำเนินงานและการเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

3.7 การปรับปรุง พัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการดำเนินงาน ปัญหา และข้อเสนอแนะมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ปัญหาการบริหารหลักสูตรการศึกษา หมายถึง สภาพความขัดแย้งหรือสภาพการดำเนินการที่ยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการบริหารหลักสูตรการศึกษาทั้ง 7 ขั้นตอน คือ การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และการปรับปรุง พัฒนา การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งวัดได้จากความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาจากการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

6. สถานศึกษา โรงเรียนของรัฐบาลที่จัดการเรียนการสอน ก่อนระดับอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำผลการวิจัยที่ได้มาพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ให้เหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. นำผลการวิจัยที่ได้มาเป็นแนวทางให้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 สามารถจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน